

Костянтин Бахчев

*декан факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної
діяльності, Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
полковник поліції*

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ НА ГРОМАДСЬКИЙ ПОРЯДОК ТА ГРОМАДСЬКУ БЕЗПЕКУ

У теорії права існує невизначена проблема теорії поняття адміністративно-юрисдикційної діяльності, яка викликає довгу і безперервну дискусію серед научних працівників. Це стосується не тільки теоретичного, але й законодавчого та іншого юридичного аналізу та діяльності Національної поліції України.

Головна відмінність адміністративної юрисдикції полягає у її юрисдикційній природі, яка передбачає вирішення спору право (громадянський процес) і застосування примусу (кримінальний процес). Адміністративна юрисдикція має всі ознаки адміністративного процесу, що зближує її з іншими видами юридичного процесу та юрисдикції.

За словами вченого О.П. Шергіна, правову природу адміністративної юрисдикції визначають дві обставини: з одного боку, вона є складовою частиною виконавчо-розпорядчої діяльності органів державного управління, а з іншого – одним із видів юрисдикції [1]. Таким чином, адміністративна юрисдикція включає в себе елементи інших видів юридичного процесу та юрисдикції, і її роль полягає в забезпеченні виконання законів та прав правительства відносно адміністративних правил та положень [3].

Доречно зазначити, що більшість дослідників розглядають цей вид державної діяльності як самостійний правоохоронний вид. Наприклад, А.П. Коренев під адміністративною юрисдикцією НП розумів частину адміністративної діяльності органів внутрішніх справ з розгляду та вирішення справ про адміністративні правопорушення, а також щодо вирішення скарг громадян [17, с. 22]. В основному таку ж позицію дотримується та А.Ю. Якимів. На його думку, адміністративна юрисдикція це «розгляд справ про адміністративні правопорушення та прийняття щодо них рішень у встановленому порядку та формах» [2, с. 7]. І.Ш. Кілясханов, підтримуючи цю точку зору, підкреслює, що адміністративна юрисдикційна діяльність включає не лише стадію розгляду

адміністративних справ, а й стадію порушення [4, с. 9].

Представляє інтерес позиція Ю.М. Старилова: критикуючи єдине правове регулювання різних видів діяльності, він вважає, що провадження у справах про адміністративні правопорушення має суперечливу природу. З одного боку, воно включає правосуддя з адміністративних справ за допомогою судової влади, а з іншого – адміністративно-юрисдикційну діяльність з розгляду справ про адміністративні правопорушення [3, с. 22].

Разом з тим у юридичній літературі зустрічається й дещо інший підхід до цього визначення. Деякі автори вважають, що адміністративна юрисдикція має місце у тому випадку, коли предметом дій органів виконавчої влади (їх посадових осіб) виступає конкретний адміністративно-правовий спір. Наприклад, Ю.М. Козлов, Л.Л. Попов та П.І. Кононов визначають адміністративну юрисдикцію як адміністративно-процесуальну діяльність, що здійснюється у позасудовому порядку з метою розгляду та вирішення адміністративно-правових спорів та застосування адміністративно-примусових заходів [1, с. 52].

А.П. Альохін, Н.Ю. Хаманєва, підтримуючи цю точку зору, наголошують, що адміністративний процес у юрисдикційному сенсі своїм джерелом має специфічні суперечки, що виникають у сфері державного управління між сторонами регульованих адміністративно-правовими нормами управлінських правових відносин. Це адміністративні, чи адміністративно-правові, суперечки [1, с. 5].

Адміністративно-юридична діяльність поліції є важливим елементом державного управління у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки. Ця діяльність є складною та різноманітною, оскільки передбачає використання різних інструментів та методів для досягнення поставлених завдань [4].

Однією з особливостей адміністративно-юридичної діяльності поліції є те, що вона спрямована на боротьбу з адміністративними правопорушеннями, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку. Такі правопорушення можуть включати порушення правил дорожнього руху, порушення громадського порядку та інші адміністративні правопорушення [3].

Ще однією особливістю адміністративно-юридичної діяльності поліції є те, що вона повинна здійснюватись з дотриманням прав людини та громадянина. Поліція повинна застосовувати законні та обґрунтовані заходи для забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, але при цьому повинна поважати права та свободи людини.

1. Безпалова, О. І., et al. "Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України: навчальний посібник." 2021 р.
2. Джафарова, О. В., and С. О. Шатрава. "Деякі аспекти провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією." Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ.

- конф.(м. Харків, 3 груд. 2021 р.).–Харків: ХНУВС, 2021.С. 25-27, 2021.
3. Корнієнко, Максим Вікторович, Алла Георгіївна Пишна, and Анатолій Антонович Десятник. "Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції." 2021 р.
 4. Молчанов, Ростислав Юрійович. Адміністративно-юрисдикційна діяльність патрульної поліції у сфері безпеки дорожнього руху. Diss. (доктор філософії): 12.00.07 «Адміністративне право і процес.

Олександр Бичок,
*здобувач вищої освіти 2 курсу
спеціальність 262«Правоохоронна
діяльність»
факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*
Маргарита Максимова,
*викладач кафедри адміністративного
права, процесу та адміністративної
діяльності ДДУВС*

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ МВС У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА

Поліція як складова частини МВС України є частиною системи державних органів виконавчої влади, покликана захищати життя, здоров'я, права та свободи громадян, власність, інтереси суспільства та держави від злочинних та інших протиправних посягань та наділена правом на застосування примусових заходів у межах, встановлених законом. [1, с. 430]

Діяльність органів поліції будується відповідно до принципів дотримання прав і свобод людини та громадянина, законності, гуманізму, гласності, верховенства права, відкритість і прозорість, політична нейтральність, взаємодія з населенням на засадах партнерства, безперервність.

Органи внутрішніх справ реалізують свою компетенцію щодо забезпечення прав, свобод та законних інтересів людини та громадянина у таких основних напрямках: адміністративної, оперативно-розшукової та кримінально-процесуальної.

Поліція покликана захищати як загальні, так і конкретні права людини та громадянина, ця діяльність називається також взаємодія з населенням на засадах партнерства. До неї, зокрема, належать: розшук зниклих осіб та їх родичів, з якими людина втратила зв'язок; надання невідкладної допомоги особам, які постраждали від кримінальних правопорушень та нещасних